

ปัญหาอายุความในการฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติ
การรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534

กรชนก ยอดกันหา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2549

ISBN 974-671-487-2

Prescription Problems in Filing a Lawsuit under the Carriage of Goods
by Sea Act, B.E. 2534 (1991)

Kronchanok Yodkanha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law
Graduate School, Dhurakij Pundit University

2006

ISBN 974-671-487-2

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ท่านศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ เอกจริยกร ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ท่าน ดร.จุฬา สุขมานพ ท่านอาจารย์กมลมิตร วุฒิจำนงค์ ที่ได้สละเวลาแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้เขียน ผู้เขียนจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านมา ณ ที่นี้ และที่สำคัญคือคุณพ่อและคุณแม่ที่ทำให้กำลังใจตลอดเวลาที่ผ่านมาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และอีกหลายๆท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ที่เอาใจใส่ถามถึง ให้กำลังใจผู้เขียนตลอดมา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ผู้เขียนขอขอบคุณมาดั่งกล่าวให้แก่คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านซึ่งรวมถึงมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตยส์สถาบันที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน แต่หากมีความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใดเกิดขึ้น ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

กรชนก ยอดกันหา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ณ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ซ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	6
2. แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการขนส่งของทางทะเล	
และความรับผิดชอบของผู้ขนส่งระหว่างประเทศ.....	7
2.1 แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการขนส่งของทางทะเล	
2.2.1 การขนส่งของระหว่างประเทศ.....	7
2.2.1.1 การขนส่งโดยเรือค้ำจร (tramps trade).....	8
2.2.1.2 การขนส่งโดยเรือค้ำประจำ (liners trade).....	9
2.1.2 รูปแบบนิติสัมพันธ์ของการขนส่งของทางทะเล	
2.2.1.1 สัญญาเช่าเรือ (charter party).....	10
ก. สัญญาเช่าเรือเพื่อการเดินทางเที่ยวเดียว	
หรือหลายเที่ยว(voyage charter party).....	10
ข. สัญญาเช่าเรือเพื่อกำหนดระยะเวลาหนึ่ง	
(time charter party).....	13
ค. สัญญาเช่าเรือเปล่า	
(bareboat or demise charter party).....	15
2.2.1.2 สัญญารับขนของทางทะเล (carriage of goods by sea).....	16
2.2 ความรับผิดชอบของผู้ขนส่งระหว่างประเทศ.....	27
2.2.1 คอมมอนลอว์ (Common Law).....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.2. ซีวิลลอว์ (Civil Law).....	28
2.2.3 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งกฎเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับใบตราส่งลงวันที่ 25 สิงหาคม ค.ศ. 924 (Hague Rules) รวมทั้งฉบับที่แก้ไขโดยพิธีสารปี ค.ศ.1968 (Hague-Visby Rules).....	31
2.2.4 อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการรับขนของทางทะเลลงวันที่ 31 มีนาคม ค.ศ.1978 (Hamburg Rules).....	33
3. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความคดีรับขนของทางทะเลตามอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ.....	35
3.1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความคดีรับขนของทางทะเลตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ.....	35
3.1.1 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งกฎเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับใบตราส่ง ลงวันที่ 25 สิงหาคม ค.ศ. 1924 (Hague Rules) รวมทั้งฉบับที่แก้ไขโดยพิธีสารปี ค.ศ.1968 (Hague-Visby Rules).....	35
3.1.1.1 กำหนดอายุความในการฟ้องร้องคดี	
ก. อายุความฟ้องร้องผู้ขนส่ง.....	35
ข. อายุความฟ้องร้องไล่เบี่ยเอา กับบุคคลภายนอก.....	36
3.1.1.2 มูลเหตุที่จะนำคดีมาฟ้องภายใต้กำหนดอายุความ.....	37
3.1.1.3 สิทธิเรียกร้องเพื่อความเสียหายแห่งของที่ขนส่งภายใต้กำหนดอายุความ.....	38
3.1.1.4 การฟ้องร้องบุคคลให้ต้องรับผิดชอบในคดีรับขนของทางทะเลภายใต้กำหนดอายุความ.....	38
3.1.2 อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการรับขนของทางทะเลลงวันที่ 31 มีนาคม ค.ศ.1978 (Hamburg Rules).....	39
3.1.2.1 กำหนดอายุความในการฟ้องร้องคดี.....	39
ก. อายุความฟ้องร้องผู้ขนส่ง.....	39
ข. อายุความฟ้องไล่เบี่ยเอา กับบุคคลภายนอก.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.1.2.2 มูลเหตุที่จะนำคดีมาฟ้องภายใต้กำหนดอายุความ.....	40
3.1.2.3 สิทธิเรียกร้องเพื่อความเสียหายแห่งของที่ขนส่งภายใต้ กำหนดอายุความ.....	41
3.1.2.4 การฟ้องร้องบุคคลให้ต้องรับผิดชอบในคดีรับขนของทาง ทะเลภายใต้กำหนดอายุความ.....	42
3.2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความคดีรับขนของทางทะเลตามกฎหมาย ต่างประเทศ.....	43
3.2.1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความตามพระราชบัญญัติการรับขนของ ทางทะเล ค.ศ.1992 ของประเทศญี่ปุ่น (The Japanese carriage of goods by sea Act, 1992)	43
3.2.1.1 กำหนดอายุความในการฟ้องร้องคดี ก. อายุความฟ้องร้องผู้ขนส่ง.....	44
ข. อายุความฟ้องร้องไล่เบี่ยเอา กับบุคคลภายนอก.....	44
3.2.1.2 มูลเหตุที่จะนำคดีมาฟ้องภายใต้กำหนดอายุความ.....	45
3.2.1.3 สิทธิเรียกร้องเพื่อความเสียหายแห่งของที่ขนส่งภายใต้ กำหนดอายุความ.....	45
3.2.1.4 การฟ้องร้องบุคคลให้ต้องรับผิดชอบในคดีรับขนของทาง ทะเลภายใต้กำหนดอายุความ.....	46
3.2.2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความฟ้องคดีขนส่งของทางทะเลตาม ประมวลกฎหมายพาณิชย์นาวิของประเทศจีน ค.ศ.1992 (Maritime Code of The People's Republic of China,1993).....	46
3.2.2.1 กำหนดอายุความในการฟ้องร้องคดี ก. อายุความฟ้องร้องผู้ขนส่ง.....	47
ข. อายุความฟ้องร้องไล่เบี่ยเอา กับบุคคลภายนอก.....	47
3.2.2.2 มูลเหตุที่จะนำคดีมาฟ้องภายใต้กำหนดอายุความ.....	48
3.2.2.3 สิทธิเรียกร้องเพื่อความเสียหายแห่งของที่ขนส่งภายใต้ กำหนดอายุความ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.2.4 การฟ้องร้องบุคคลให้ต้องรับผิดชอบในคดีรับขนของทางทะเลภายใต้กำหนดอายุความ.....	49
4. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความทั่วไปและในคดีรับขนของทางทะเลตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534 พร้อมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น	51
4.1. หลักเกณฑ์เรื่องอายุความทั่วไป.....	51
4.1.1 มูลเหตุของการกำหนดอายุความ	51
4.1.2 ความหมายของอายุความ.....	53
4.1.3 ประเภทของอายุความ.....	54
4.1.3.1 อายุความได้สิทธิ (acquisitive prescription).....	54
4.1.3.2 อายุความเสียสิทธิ (extinctive prescription).....	54
4.1.4 การขยายหรือย่ออายุความ.....	55
4.1.4.1 การขยายอายุความโดยกฎหมาย.....	55
ก. การขยายอายุความเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจหรือศาลให้ยกคำฟ้องโดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องคดีใหม่.....	55
ข. การขยายอายุความเพราะเหตุเจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย มอบข้อพิพาทให้อนุญาตไต่สวนการพิจารณา หรือกระทำการอื่นใดอันมีผลเป็นอย่างเดียวกับการฟ้องคดีแต่คดีไม่อยู่ในอำนาจ.....	56
ค. การขยายอายุความเพราะเหตุเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้เยาว์หรือบุคคลวิกลจริต ไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล.....	56
ง. การขยายอายุความเพราะเหตุเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้เยาว์คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถฟ้องร้องผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จ. การขยายอายุความเพราะเหตุเจ้าหนี้ลูกหนี้เป็นสามี ภริยากัน.....	58
ฉ. การขยายอายุความเพราะเหตุเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ถึง แก่ความตาย.....	58
ช. การขยายอายุความเพราะเหตุสุดวิสัย.....	59
4.1.4.2 การยื่นอายุความโดยกฎหมาย.....	59
4.2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับบทบัญญัติเรื่องอายุความในการฟ้องคดีรับขนของ ทางทะเลตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534	59
4.2.1 กำหนดอายุความในการฟ้องคดีรับขนของทางทะเล.....	63
4.2.2 มูลเหตุที่จะนำคดีรับขนของทางทะเลมาฟ้องภายใต้กำหนด อายุความ	64
4.2.3 สิทธิเรียกร้องเพื่อความเสียหายแห่งของที่ขนส่งภายใต้กำหนด อายุความ.....	66
4.2.4 บุคคลที่ต้องรับผิดชอบในคดีรับขนของทางทะเลภายใต้กำหนด อายุความ.....	68
4.3 ปัญหาเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของกำหนดอายุความและความไม่ สมบูรณ์ครบถ้วนของบทบัญญัติ ที่ใช้บังคับภายใต้กำหนดอายุความ ตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534.....	69
4.3.1. ปัญหาอายุความในการฟ้องคดีรับขนของทางทะเลสั้นเกินไป และไม่อาจขยายอายุความได้	69
4.3.2. ปัญหาการนำอายุความคดีรับขนของทางทะเลไปใช้แก่การ ฟ้องร้องในมูลละเมิด.....	74
4.3.3. ปัญหาการนำอายุความคดีรับขนของทางทะเลไปใช้กับสิทธิ เรียกร้องในกรณีอื่น นอกเหนือจากสิทธิเรียกร้องเพื่อการที่ของที่ ขนส่งสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชักช้า	80
4.3.4 ปัญหาการนำอายุความคดีรับขนของทางทะเลไปใช้ในการ ฟ้องร้องตัวแทน และลูกจ้างของผู้ขนส่ง.....	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 บทสรุป	87
5.2 ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	95
ประวัติผู้เขียน	100

DPU